

Голові Разової спеціалізованої ради PhD 16304
Запорізького національного університету,
д.біол.н., професору,
Малікову Миколі Васильовичу

РЕЦЕНЗІЯ

Коваленко Юлії Олексіївни, кандидата педагогічних наук, доцента
на дисертаційну роботу Меснянкіна Дмитра Геннадійовича «Удосконалення
інтегральної підготовленості веслувальників у змагальному періоді річного
макроциклу» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність обраної теми дисертації Меснянкіна Дмитра Геннадійовича зумовлена сучасними вимогами до системи підготовки веслярів-академістів, що характеризуються постійним зростанням конкуренції на національному та міжнародному рівнях, підвищенням вимог до спортивної результативності та необхідністю вдосконалення системи підготовки веслувальників різних вікових груп. Особливої уваги в цьому контексті потребує підготовка веслярів-академістів категорії юніори до 19 років, оскільки саме на цьому етапі спортивного вдосконалення закладаються передумови для досягнення високих спортивних результатів у подальшій кар'єрі.

Слід відзначити, що сучасні тенденції розвитку теорії та методики спортивної підготовки дедалі більше орієнтуються на інтеграцію різних компонентів підготовленості спортсмена. За таких умов особливого значення набуває інтегральний підхід до організації тренувального процесу, який передбачає взаємопов'язаний розвиток фізичної, технічної та тактичної підготовленості. Разом із тим результати аналізу науково-методичної літератури, представлені в дисертаційній роботі, свідчать про недостатній рівень наукової розробленості питань інтегральної підготовки веслярів-академістів категорії юніори до 19 років саме у зимовому змагальному періоді річного макроциклу.

Позитивно оцінюючи проведений дисертантом аналіз сучасних наукових джерел та практики спортивної підготовки, слід зазначити, що автору вдалося виявити низку суперечностей між зростаючими вимогами до спортивної

результативності юних веслярів і недостатнім рівнем науково-методичного забезпечення процесу інтегральної підготовки у зимовому змагальному періоді. Крім того, потребують подальшого вдосконалення підходи до комплексного оцінювання рівня підготовленості веслярів-академістів та управління тренувальним процесом на основі об'єктивних критеріїв контролю.

Важливо підкреслити, що в роботі порушується актуальна для сучасної спортивної науки проблема визначення структури інтегральної підготовленості спортсменів, обґрунтування вагомості її окремих компонентів та розроблення інструментів комплексного оцінювання рівня підготовленості веслярів-академістів. Такий підхід має не лише теоретичне значення, а й суттєву практичну цінність для оптимізації тренувального процесу та підвищення спортивної результативності.

З огляду на зазначене, дисертаційне дослідження, присвячене вдосконаленню інтегральної підготовленості веслярів-академістів категорії юніори до 19 років у зимовому змагальному періоді річного макроциклу, є своєчасним, актуальним і має важливе значення для подальшого розвитку теорії та методики спортивної підготовки, а також для практики підготовки спортсменів у веслуванні академічному.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

Дисертаційна робота Меснянкіна Дмитра Геннадійовича характеризується логічністю побудови, послідовністю викладу матеріалу та внутрішньою цілісністю. Автором проведено ґрунтовний аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел з проблематики спортивної підготовки веслярів-академістів, сучасних підходів до вдосконалення інтегральної підготовленості веслувальників, а також особливостей організації тренувального процесу у зимовому змагальному періоді річного макроциклу.

Коректно визначено об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження, які перебувають у логічному взаємозв'язку та повною мірою відображають концепцію дисертаційної роботи. Представлена методологія дослідження є достатньо обґрунтованою та базується на використанні системного, комплексного, діяльнісного й інтегративного підходів, що дозволило всебічно дослідити проблему

вдосконалення інтегральної підготовленості веслярів-академістів категорії юніори до 19 років.

Достовірність отриманих результатів забезпечується адекватністю використаних методів дослідження поставленим завданням, репрезентативністю вибірки досліджуваних, достатньою тривалістю педагогічного експерименту, а також застосуванням сучасних методів математичної статистики. Важливим є те, що результати дослідження отримані на основі комплексного аналізу фізичної, технічної та тактичної підготовленості спортсменів, що підвищує об'єктивність сформульованих висновків.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані автором, є достатньо аргументованими, узгоджуються з результатами проведеного дослідження та належним чином підтверджуються даними педагогічного експерименту.

Наукова новизна дисертаційного дослідження Меснянкін Дмитра Геннадійовича визначається вирішенням актуальної науково-практичної проблеми вдосконалення інтегральної підготовленості веслярів-академістів категорії юніори до 19 років у зимовому змагальному періоді річного макроциклу. Отримані автором результати суттєво доповнюють наявні наукові уявлення щодо організації та змісту тренувального процесу веслярів-академістів.

До найбільш вагомих результатів дисертаційної роботи слід віднести теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку програми інтегральної підготовки веслярів-академістів категорії юніори до 19 років, реалізація якої забезпечує комплексне вдосконалення фізичної, технічної та тактичної підготовленості веслувальників. Важливо, що запропонована програма розроблена з урахуванням специфіки зимового змагального періоду та особливостей підготовки спортсменів зазначеної вікової категорії.

Науковий інтерес становить розроблена автором структурно-функціональна модель інтегральної підготовки, яка включає концептуально-цільовий, змістовно-організаційний та контрольний-результативний блоки та забезпечує системність побудови тренувального процесу. Запропонована модель створює теоретичне підґрунтя для реалізації інтегрального підходу у підготовці веслярів-академістів.

До наукових здобутків дисертанта слід також віднести обґрунтування структури інтегральної підготовленості веслярів-академістів категорії юніори до 19 років, визначення фізичного, технічного та тактичного компонентів як її основних складових, а також встановлення їх вагомості у забезпеченні спортивного результату на дистанції 2000 м на ергометрі.

Безперечною перевагою дослідження є розроблення інтегрального показника рівня інтегральної підготовленості, критеріїв його оцінювання та шкали інтерпретації результатів. Запропонований підхід дозволяє підвищити об'єктивність педагогічного контролю, забезпечити комплексне оцінювання рівня підготовленості спортсменів та вдосконалити процес управління тренувальними навантаженнями.

Наукову цінність становлять також результати апробації механізму практичної реалізації програми інтегральної підготовки у навчально-тренувальному процесі веслярів-академістів категорії юніори до 19 років. Запропонований комплекс засобів і методів підготовки спрямований на узгоджений розвиток фізичної, технічної та тактичної підготовленості спортсменів і може розглядатися як перспективний напрям удосконалення системи спортивної підготовки у веслуванні академічному.

Практичне значення дисертаційного дослідження є вагомим і полягає у розробленні та практичному впровадженні програми інтегральної підготовки веслярів-академістів категорії юніори до 19 років у зимовому змагальному періоді річного макроциклу. Отримані результати мають виражену прикладну спрямованість та можуть бути використані у системі підготовки спортсменів у дитячо-юнацьких спортивних школах, школах вищої спортивної майстерності і збірних командах з веслування академічного.

На особливу увагу заслуговують розроблені автором структурно-функціональна модель інтегральної підготовки, програма її реалізації та методика комплексного оцінювання рівня інтегральної підготовленості веслярів-академістів. Запропоновані науково-методичні розробки можуть бути ефективно використані для вдосконалення змісту тренувального процесу, підвищення його керованості та оптимізації підготовки спортсменів категорії юніори до 19 років.

Важливим практичним здобутком дисертаційного дослідження є розроблення інтегрального показника рівня інтегральної підготовленості та шкали його оцінювання. Їх використання дозволяє здійснювати комплексний контроль фізичної, технічної та тактичної підготовленості веслярів-академістів, підвищувати об'єктивність оцінювання ефективності тренувального процесу та своєчасно коригувати тренувальні навантаження відповідно до індивідуальних особливостей спортсменів.

Практична значущість дослідження підтверджується результатами впровадження розробленої програми інтегральної підготовки, що сприяла підвищенню рівня фізичної, технічної та тактичної підготовленості веслярів-академістів, а також покращенню інтегрального показника рівня їх підготовленості. Отримані результати свідчать про ефективність запропонованих автором науково-методичних рішень та можливість їх широкого використання у практиці спортивної підготовки.

Окремо слід відзначити, що практична цінність результатів підтверджується їх упровадженням в освітній процес Запорізького національного університету, а також результати дослідження використані у практичній діяльності тренерів ДЮСШ з веслування Черкаської міської ради під час планування підготовки спортсменів до чемпіонатів України; у навчально-тренувальний процес Школи вищої спортивної майстерності Черкаської обласної ради; у практику Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Вважаю, що результати дисертаційного дослідження мають суттєве практичне значення для подальшого вдосконалення системи спортивної підготовки веслярів-академістів категорії юніори до 19 років та можуть бути рекомендовані до використання під час розроблення навчально-тренувальних програм, організації педагогічного контролю та управління тренувальним процесом спортсменів різної спортивної кваліфікації.

Зауваження та дискусійні положення

1. У дисертації здійснено ґрунтовний аналіз науково-методичної літератури з проблеми інтегральної підготовленості веслярів-академістів. Разом із тим більш детального висвітлення могли б набути питання впливу індивідуальних

морфофункціональних особливостей спортсменів на ефективність реалізації програми інтегральної підготовки.

2. Позитивної оцінки заслуговує розроблена та експериментально перевірена програма інтегральної підготовки веслярів-академістів категорії юніори до 19 років. Водночас певний науковий інтерес становить питання можливості адаптації запропонованої програми для спортсменів інших вікових категорій, а також для веслярів різного рівня спортивної кваліфікації.

3. Значну увагу в дослідженні приділено оцінюванню фізичної, технічної та тактичної підготовленості веслярів-академістів. Водночас перспективним напрямом подальших досліджень може бути врахування психологічних чинників змагальної діяльності та їх місця у структурі інтегральної

4. Автором доведено ефективність запропонованої програми інтегральної підготовки у зимовому змагальному періоді. Разом із тим становить науковий інтерес питання збереження досягнутого ефекту впродовж наступних періодів річного макроциклу та впливу програми на довгострокову спортивну результативність веслярів-академістів.

Зазначені зауваження мають переважно рекомендаційний та дискусійний характер, не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи й не знижують наукової цінності отриманих результатів.

Дисертаційна робота Меснянкін Дмитра Геннадійовича «Удосконалення інтегральної підготовленості веслувальників у змагальному періоді річного макроциклу» є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на належному теоретико-методологічному та методичному рівнях.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної для сучасної теорії та методики спортивної підготовки науково-практичної проблеми вдосконалення інтегральної підготовленості веслярів-академістів категорії юніори до 19 років у зимовому змагальному періоді річного макроциклу. У ході дослідження автором обґрунтовано концептуальні засади інтегральної підготовки веслярів-академістів, розроблено та експериментально перевірено програму її реалізації, запропоновано структурно-функціональну модель організації тренувального процесу, визначено структуру інтегральної підготовленості та обґрунтовано вагомість її основних

компонентів. Важливим результатом роботи є створення інтегрального показника рівня інтегральної підготовленості, а також розроблення критеріїв і шкали його оцінювання для використання у практиці спортивної підготовки.

Сформульовані в дисертації наукові положення, висновки та практичні рекомендації є логічними, достатньо аргументованими та базуються на результатах проведеного педагогічного експерименту. Отримані автором результати характеризуються належним рівнем достовірності, мають наукову новизну та практичну значущість. Їх упровадження у навчально-тренувальний процес підтверджує ефективність запропонованих рішень і свідчить про доцільність подальшого використання результатів дослідження у системі підготовки веслярів-академістів різних вікових груп і рівнів спортивної кваліфікації.

Висновок. Дисертаційна робота Меснянкіна Дмитра Геннадійовича на тему «Удосконалення інтегральної підготовленості веслувальників у змагальному періоді річного макроциклу», є завершеним самостійним дослідженням, що відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01. 2022 р. № 44 (зі змінами), а її автор, Меснянкін Дмитро Геннадійович, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту
Запорізького національного університету

Юлія КОВАЛЕНКО

Проректор з наукової роботи,
доктор технічних наук, професор

Дмитро ЯРИМБАШ

